

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-i-nagrody/nagroda-kustosz-pamieci/2006/24246,Czeslawa-19212008-i-Eugeniusz-19212012-Cydzikowie.html>
2022-06-25, 06:44

Czesława (1921-2008) i Eugeniusz (1921-2012) Cydzikowie

Upamiętnić polskie mogiły we Lwowie

Czesława i Eugeniusz Cydzikowie ze Lwowa to osoby najbardziej zaangażowane w opiekę nad polskimi mogiłami i miejscami pochówku Polaków we Lwowie i na Ziemi Lwowskiej. Czesława, aresztowana w marcu 1945 r. za działalność w AK przez kontrwywiad sowiecki „Smiersz”, została skazana na 20 lat katorgi. Wyrok odbywała w Workucie, gdzie w listopadzie 1956 r. wyszła za mąż za Eugeniusza Cydzika, odbywającego karę 15 lat katorgi za udział w AK. Kiedy w 1957 r. zostali zwolnieni, powrócili do Lwowa, by dbać o zachowanie polskości. Wbrew wszelkim trudnościom i przeszkodom ratowali od zniszczenia polskie mogiły i miejsca pamięci. Przełom w pracach nad ratowaniem polskich zabytków, a szczególnie nad ochroną przed zniszczeniem polskiego Cmentarza Orłąt, nastąpił w końcu lat osiemdziesiątych. Wówczas to Eugeniusz Cydzik namówił inżyniera Borkowskiego z Energopolu do ratowania zdewastowanego przez Sowietów cmentarza. Państwo Cydzikowie, a wraz z nimi lwowscy Polacy, usuwali gruzy i śmieci. Pani Czesława Cydzik własnoręcznie wykonywała cegielki, których sprzedaż zasilala fundusz odbudowy. W latach 1984–1991 Eugeniusz Cydzik pełnił funkcję prezesa Polskiego Towarzystwa Opieki nad Grobami Wojskowymi, później był jego honorowym prezesem. W 1995 r. na Wzgórzach Wuleckich, w miejscu kaźni profesorów Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie,

Eugeniusz
z Cydzik

stanął betonowy nagrobek i żelazny krzyż, uporządkowano zbiorowe mogiły żołnierskie w Jaśliskach. Wykonano wiele prac w miejscach pochówku i śmierci Polaków, na mogiłach polskich żołnierzy - zarówno na Cmentarzu Orłąt Lwowskich, jak i w kwaterze Żołnierzy Polskich na cmentarzu w Busku oraz w Zadwórzcu zawsze pojawiają się biało-czerwone szarfy. Trwają prace na zbiorowych mogiłach żołnierzy polskich, poległych w 1920 r. w Horpinie, oraz w na zbiorowej mogile z 1939 r. w Boiskach.

01.06.06

Czesława Cydzik zmarła 17 marca 2008 r.

Eugeniusz Cydzik zmarł 17 września 2012 r.